Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/309846

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: stand van zaken omgevingsplan

Collegedatum: 30 september 2025

Kernboodschap
Per 1 januari 2024 geldt de Omgevingswet. Deze wet betekent onder andere dat bestemmingsplannen vervangen worden door één omgevingsplan. We werken aan een basisregeling voor het omgevingsplan, en aan de eerste omgevingsplanwijziging. Ondertussen blijven we ontwikkelingen mogelijk maken.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

Bestemmingsplannen

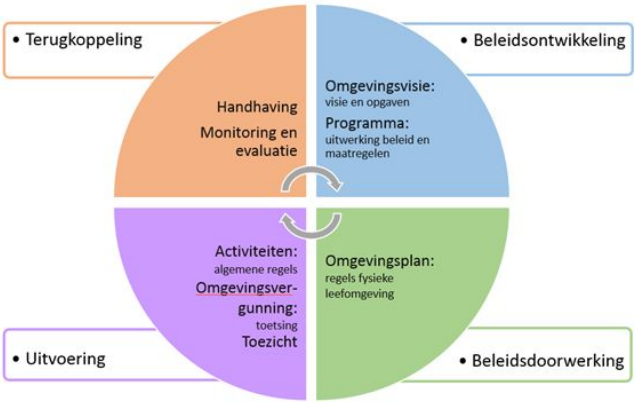
Net vóór 1 januari 2024 hebben we nog veel ontwerp-bestemmingsplannen ter inzage gelegd. Deze worden nog op basis van het oude recht afgehandeld. Dat staat in het overgangsrecht van de Omgevingswet. Hiervoor geldt geen einddatum. De meeste bestemmingsplannen heeft u inmiddels vastgesteld. U krijgt nog enkele bestemmingsplannen ter vaststelling voorgelegd.

Ter herinnering: omgevingsplan en andere instrumenten

Het omgevingsplan is een nieuw instrument onder de Omgevingswet. Iedere gemeente heeft één omgevingsplan. In het omgevingsplan staan algemene regels van de gemeente over de fysieke leefomgeving, zoals regels over welke activiteiten en functies op bepaalde locaties zijn toegestaan, regels over bouwen en milieubelastende activiteiten.

Een ander kerninstrument is de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is een integrale visie. Met de Omgevingsvisie Druten stellen we de kaders voor de doorontwikkeling van de fysieke leefomgeving in gemeente Druten en leggen we doelen en ambities vast voor de komende 10-20 jaar. U neemt op 2 oktober 2025 een besluit over vaststelling van de omgevingsvisie.

We gaan de ambities uit de omgevingsvisie uitwerken in integrale omgevingsprogramma’s.



TAM-omgevingsplan

'TAM' staat voor Tijdelijke Alternatieve Maatregel. Met een TAM-omgevingsplan is het mogelijk om met de technische standaard voor bestemmingsplannen en bijbehorende software het omgevingsplan te wijzigen.

Toen de Omgevingswet inging, bleek dat de systemen voor het maken en publiceren van het omgevingsplan vaak nog niet goed werkten, vooral in combinatie met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarom is het TAM-omgevingsplan bedacht. Dit plan wordt gemaakt volgens de technische standaard voor bestemmingsplannen. Juridisch gezien is het een wijziging van het omgevingsplan. Het TAM-omgevingsplan komt als een apart hoofdstuk in het tijdelijke omgevingsplan. Uiteindelijk verwerken we het in het definitieve omgevingsplan.

Een TAM-omgevingsplan is geen zelfstandig omgevingsplan. Een TAM-omgevingsplan wordt automatisch gezien als onderdeel van het tijdelijke omgevingsplan. Dat is in de Omgevingswet geregeld. Maar het TAM-omgevingsplan lijkt nog heel erg op de oude werkwijze van het bestemmingsplan. Daarom behandelen we het toch nog als 'losse' plannen.

Het TAM-omgevingsplan is een tijdelijke oplossing. Het mag gebruikt worden tot 31 december 2025. Tot die datum kunnen we een ontwerp van het TAM-omgevingsplan ter inzage leggen. We verwachten dat we in totaal ongeveer 12 TAM-omgevingsplannen aan u zullen voorleggen om vast te stellen.

Basisregeling omgevingsplan

Op dit moment hebben we een tijdelijk omgevingsplan. Deze is automatisch ontstaan bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze bestaat grofweg uit de oude bestemmingsplannen en de 'bruidsschat'[1]. Het komende jaar gaan we aan de slag met een basisregeling voor het omgevingsplan. Dit zijn de standaardregels die we gaan gebruiken voor het hele grondgebied van de gemeente.

[1] De bruidsschat zijn voormalige rijksregels waarvoor de gemeente nu bevoegd gezag is. Dit zijn vooral milieuregels uit het oude Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit besluit is vervallen. Om te voorkomen dat er een 'gat' zou ontstaan omdat gemeenten nog geen omgevingsplan hadden vastgesteld op 1 januari 2024, zijn deze regels automatisch in het tijdelijke omgevingsplan terecht gekomen

We gaan de regels uit de oude bestemmingsplannen, de bruidsschat en diverse verordeningen (met onderwerpen die ook in het omgevingsplan moeten komen, bijvoorbeeld delen van de Erfgoedverordening en de Apv) vertalen naar het omgevingsplan. Dit doen we zonder grote inhoudelijke wijzigingen. We noemen dat 'beleidsarm'. Maar het gaat er wel anders uit zien, want een omgevingsplan is echt anders dan een bestemmingsplan.

De ambities en doelstellingen uit de omgevingsvisie en eventuele programma's gaan doorwerken in het omgevingsplan. Dat gaan we ook verwerken in de basisregeling.

Voor het maken van de basisregeling hebben we opdracht gegeven aan een adviesbureau. Dit bureau heeft ruime ervaring met het maken van basisregelingen voor gemeenten. Dit adviesbureau gaat zowel voor Druten als voor Wijchen de basisregeling van het omgevingsplan maken. We verwachten dat de structuur (de hoofdstukindeling) hetzelfde zal worden. De inhoud van de omgevingsplannen voor Druten en Wijchen wordt niet hetzelfde. Want we baseren ons op de Drutense bestemmingsplannen en ander gemeentelijk beleid en regelgeving.

We verwachten dat de basisregeling Q2 2026 gereed is. Dan hebben we een goede set standaardregels. Die moeten we daarna gaan toepassen ('uitrollen') op het hele grondgebied. We verwachten daar nog minimaal 2 jaar mee bezig te zijn. Bij het uitrollen van de basisregeling gaan we ook participatie doen. In Q1 2026 gaan we voor het uitrollen van de basisregeling over het hele grondgebied een plan van aanpak maken.

Wijzigingsrondes omgevingsplan

Voorheen hadden we enkele grote bestemmingsplannen (zoals Buitengebied, Stedelijk gebied) en tientallen losse, kleine bestemmingsplannen voor specifieke ontwikkelingen. Nu hebben we één omgevingsplan. Willen we een nieuwe ontwikkeling mogelijk maken? Dan wijzigen we het omgevingsplan en zo ontstaat een nieuwe versie van het omgevingsplan. Willen we een beleidswijziging verwerken? Ook dan wijzigen we het omgevingsplan en ontstaat er een nieuwe versie. We wijzigen dus iedere keer het omgevingsplan naar een nieuwe versie.

Dit lijkt op het wijzigen van een verordening. U krijgt bijvoorbeeld ieder jaar een wijziging van de Apv voorgelegd. Dit is een 'wijzigingsverordening'. Hiermee wijzigt de bestaande verordening voor specifieke artikelen. Dat maken we inzichtelijk met een 'was – wordt' tabel.

Dit betekent dat we niet meer allerlei losse wijzigingen van het omgevingsplan kunnen maken. We moeten zorgen dat wijzigingen consequent en integraal zijn, elkaar niet 'bijten'. Het kan bijvoorbeeld niet zo zijn dat voor de ene ontwikkeling we het artikel over het bouwen van een hoofdgebouw wijzigen, en met een andere ontwikkeling gelijktijdig datzelfde artikel op een andere manier gaan wijzigen. Dat zou tot inhoudelijke en technische fouten in het omgevingsplan leiden.

Om de samenhang tussen diverse wijzigingen goed te kunnen borgen, gaan we werken met wijzigingsrondes. Dat betekent dat u twee keer per jaar een wijziging omgevingsplan ter vaststelling krijgt voorgelegd. Meer rondes zijn praktisch en technisch niet uitvoerbaar. In een wijzigingsronde nemen we alle ontwikkelingen en eventuele ambtshalve/beleidsmatige wijzigingen op. Dit lijkt op de veegplansystematiek die u al kent, die we gebruikten om voor diverse ontwikkelingen één planprocedure te doorlopen. De VNG adviseert te werken met wijzigingsrondes, en we zien dat veel gemeenten deze werkwijze hanteren.

De precieze planning per wijzigingsronde gaan we afstemmen met de griffie, zodat vooraf duidelijk is in welke raadsvergadering de wijziging omgevingsplan behandeld gaat worden. We verwachten in het najaar van 2026 met de eerste wijzigingsronde te starten. Dat zou betekenen dat deze in de raadsvergadering van april 2027 behandeld wordt.

Eerste omgevingsplanwijziging

We hebben een ambtelijke inventarisatie van de bruidsschat gedaan. Daaruit blijkt dat het wenselijk is om een aantal kleine aanpassingen te doen in de regels voor vergunningvrij bouwen. Dit wordt de eerste wijziging van het omgevingsplan. We doen deze wijziging alvast, dus vóór de start van de vaste wijzigingsrondes en het invoeren van de basisregeling.

Deze eerste wijziging is redelijk klein. Daardoor kunnen we ervaring opdoen met het aanpassen van het omgevingsplan. We verwachten dat we dit voorstel in het tweede kwartaal van 2026 aan u voorleggen.

De winkel open houden

Terwijl we bezig zijn met het maken van de basisregeling, moeten we natuurlijk ook ‘gewoon’ initiatieven en ontwikkelingen mogelijk blijven maken, van klein tot groot.

De komende periode kunnen we op deze manier ontwikkelingen mogelijk maken:
- Een TAM-omgevingsplan ter inzage leggen voor 31 december 2025.
- Een BOPA; dit is de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Deze is geschikt voor ontwikkelingen die al vrij concreet zijn. Dit is in veel gevallen een goede optie omdat de procedure eenvoudiger en flexibeler is dan een wijziging omgevingsplan.
  We hebben hier al goeie ervaringen mee en we verwachten dat we dit instrument in de toekomst ook veel blijven gebruiken.
- De wijzigingsronde van najaar 2026. Dat betekent dat een initiatiefnemer moet zorgen voor een (ambtelijk) beoordeelde en goedgekeurde motivering inclusief alle benodigde onderzoeken voor de deadline van 1 september.

Communicatie

We informeren initiatiefnemers en adviesbureaus over de opties die er zijn om initiatieven en ontwikkelingen mogelijk te maken, en over de werkwijze voor de wijzigingsrondes.
U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van de basisregeling voor het omgevingsplan en de eerste omgevingsplanwijziging met aanpassingen van de bruidsschat.

Uitvoering of Vervolgstappen

U krijgt de laatste bestemmingsplannen en de TAM-omgevingsplannen ter vaststelling voorgelegd. Het komende jaar werken we aan het maken van de basisregeling, de eerste omgevingsplanwijziging met aanpassingen van de bruidsschat en de werkwijze voor de wijzigingsrondes.